

Kjak

Tóra við Keldu
Lærari

Lærarin og skuggi hansara

Spurningurin er altíð, hvussu vit fáa ein betri fólkhúskúla. Tað, sum tó hevur stóran týðning er, at skuggin av vónini um, at aðrir fakbólkar skulu gera føroyska fólkhúskúlan enn betri, ikki endar við, at vit standa eftir við ongum.

Ein lærari er ein lærari

Kjakið um ein betri føroyskan fólkhúskúla átti at verið ankrað í spurninginum um, hvussu lærarin best fær verið lærari. Loyvi mær at ivast í um aðrir fakbólkar, námsætlanir, ársætlanir, virksemisætlanir, landsroyndir, PISA royndir ella próvtøkur hevur nakran týðning, um ankrað ikki verður í, hvussu læraraleikluturin skal síggja út.

Heilt einfalt kundi verið byrjað við virðingini fyri

læranum. Tað hevur stóran týðning, at lærarin sleppur at vera lærari, har hann fyrst og fremst gevur frálæru og fær næmingarnir at mennast í einum góðum og kveikjandi umhvørvi.

Hundurin og skuggi hansara

Esop var kendur fyri at siga søgur, sum lýstu ymisk eyðkenni úr gerandisdegnum - eisini kallað fáplar ella dømisøgur. Fór at hugsa um Esop og søguna “Hundurin og skuggi hansara”.

Soleiðis sigur Esop: “Ein hundur, sum gekk eftir einum planka yvir um eina á, bar í kjaftinum eitt stykki av kjøti, sum sólskinið fekk at sýnast nógv størri niðri í vatnunum, enn tað í roynd og veru var. Hansara ágrind

fekk hann at vilja fáa tað, sum hann sá, og hann slepti tí, sum hann bar, fyri at renna eftir hesum skugganum. Á hendan hátt varð hann svikin fyri frekleika sín, og hann fekk til sín egna skaða at kenna, at tað er betur at goyma tað, sum ein hevur, enn at renna eftir tí, sum ein ikki hevur.”

Framtíðar skúlin

Hervið er ikki sagt, at vit bara skulu lata standa til. Vit hava ein góðan fólkhúskúla, sum eigur at verða mentur. Við hesum í huga eiga vit at siga greitt, hvør uppgávan hjá læranum er og seta stórt spurnartekin við lærauppgávuna í dag. Í mongum førum er uppgávan alt ov kravmikil. Hvør megnar í fullum starvi við 20-25

næmingum í hvørjum flokki, har kravið er, at hann skal taka stóði í teimum móguliga 100 næmingum hann hevur tilsamans? Hóast lærarar gera eitt gott arbeiði, so eru lærarar ikki maskinur, sum kunnu innstillast at vera lærari, skrivstovufólk, persónligur mennari, ráðgevi bæði sosialt og sálarliga, í einum umhvørvi, har tað er heilt náttúrligt at næmingar við jøvnum millumbili fara til ymisk tiltøk, tannlækna, heilsufrøðing, út at ferðast, eru burtur av einhvørjari grund ella tí tey eru sjúk - bara fyri at nevna nakað.

Hetta eigur at verða tikið í størsta álvara, at lærarar ikki eru noyddir at taka á seg uppgávur, sum eiga heima aðrastaðni enn í lærarastarvinum. Ein loysn

eigur t.d. at verða funnin á, hvar ymisku uppgávnar, sum ikki eru fakligar, kunnu loysast. Tí er rætt at spyrja, hvussu aðrir fakbólkar við síni serfrøði kunnu gera uppgávuna hjá læranum liviligari. Fakbólkarir eiga ikki at nerta lærauppgávuna, men heldur gera tað móguligt fyri læran at vera lærari.

Skuggin teskar

Røddir hava verið frammi um, at aðrir fakbólkar skulu lyfta stóði í fólkhúskúlanum. Onkuntið kann tað tykist sum um, at lærarar hava ein skugga sum teskar, at onnur duga betri enn lærarin sjálvur. Um hetta er satt, og enntá móguliga grundgevingin fyri ynski um at fáa aðrar fakbólkar inn í skúlan, so er ongantið ov

skjótt at kalla ein spaka fyri ein spaka. Vit eiga at seta orð á, hvør læraraleikluturin skal vera? Tí lærarin megnar ikki alt, og hevur heldur ikki hug til tað.

Vert er at hava í huga, at skuggin kann vera svikafullur og misvísandi. Latið okkum standa saman um eitt gott og vakstrarrikt lærara- og næmingaumhvørvi, sum fær svikafulla skuggan at hvørva.

Ynski um at fáa aðrar fakbólkar inn í skúlan er viðkomandi, tó bert so leingi tað er fyri at gera læraumhvørvið betri. Vandin kann vera, at skuggin av vónini um, at aðrir fakbólkar skulu gera føroyska fólkhúskúlan fakliga enn betri, kann gera hann veikari.

Thomas. J. Askham

Rúsdrekkagrunnur

Tann 18 oktober skipaði Bláikrossur fyri fundið í miðlahúsinum, bláikrossur vildið hoyra hvat valevnini sum bjóða seg fram til løgtingsvalið hava til rúsdrekka-spurningin, tað hevði somuleiðis áhuga fyri Bláakross um rúsdrekka spurnigurin vildið koma í eitt móguligt samgonu skjal í eini komandi samgongu? Tað var hjarta nemandið at hoyra hvat starvsfólki hjá Bláakrossið hevði at berða fram av stóðuni i okkara landið i samband við hvat árin rústrekka hevur á fylk.

Hagtøl

Atlan mín er ikki at dvølja við tøl og stadistikkir, tað var týðuligt at tey tøl sum komu

fram gjørdur inntrik uppá okkum øll sum komin vóðru saman í miðlahúsinum. Hesi tøl umtala familjur, einkultpersónar, og børn, hesi kenna eina aðra síðu av rúsløðinum. Tað var full semja millum tey sum sótu við pallborið at nakað munagott máttið gerðast fyri teir viðgerðarstovnar sum gerða eitt gott og stórt arbeiði fyri hendan samfelagsbólkin, eg vóni at tey av politikarum sum sótu við paneli í miðlahúsinum hetta kvøldið og sum móguliga eru komin inn í løgtingið at tey fylgja hesum upp.

Ein móguleiki

Tað sum kom fram á fundinum í miðlahúsinum var millum anna, at tað vóðru

ikki teir stóðru penanir at stula viðgerarstovnanar við. Ein móguleiki kundið verði at eitt ávíst %tal av hvørjari fløsku ella hvørjum litri fóðr i ein rúsdrekkagrunn sum var við at figgja viðgerðarstovnanar og tað upplýsandi arbeiði sum er neyðugt i samband við tað arbeiði rúsdrekka elvir til. Tað er ikki óðrímulit at rúsdrekka framleiðarnir eru við til at berða kostnaðin fyri teir avleiðingar sum samfelagið fær av hesum drikki. Mín vón er at hetta mál má verða tikið í størsta álvara hjá okkara politikkarum, vit tosa her um mannalagnur, vit tosa her um familjur, vit hava ikki ráð sum samfelag at lata baðra standa til. Ein gleðist

yvir tað sum verur gjørt frá politiskari síðu at veita penig til tað fyribyrkjandið arbeiði. Nú kemur ein nýggj tí, í komandið árið birjar ein nýggj tí, tá byrjar Føroyar at framleiða og útflyta sterkt øl og brennivín, tað er tað okkara politikkarar hava við tikið, tí er tað so umráðandi at teir eisini hugsa um fylgjunar og teir móguleikar sum eru í at rúsdrekkan er við at gjaldað til tey minusini sum samfelagið Føroyar fær av rúsdrekka, setið ein rúsdrekkagrunn á stovn.

Dagfinnur Danbjørg

Hvar er logikkurin?

Hvussu kunnu fólk, ið bjóða seg fram til at stjórna landinum, fáa seg til at meta Føroya fólk verandi á sama stóði, sum tað í grasið bítur?

Tí annað kann tað ikki vera, ið fær hesu fyrst at skriva síðu upp og síðu niður um vanstýring seinastu mongu árin, uttan at skrivað verður eitt orð um ,at flokkur teirra hevur sitið við valdinum í 15 av teimum seinastu 16 árunum. Fyri síðani at fyrigykla lesarunum loysnir á hesum mongu sjálvskaptu fløkjumum, sum tey sjálv og flokkur teirra gjøgnum árin hava vavt okkum inn í. Altíð fyri egnan vinning.

Hetta boðar frá einum skammloysi og frekleika, sum átti at verið undir sjálvcensuri, tí veruleikin seinastu 15 árin hevur víst kósina, sum eisini eftir valið - við 100% vissu - verður sett á sama hátt, sum hon altíð hevur verið sett: fult til høggu - meðan sungið verður: Vi drikker du betaler - hurra, hurra, hurra - vi hejser og du haler - hurra, hurra, hurra.